

10. feladatsor – Sajátérték, sajátvektor

10.1. Feladat. Legyen a megfelelő $\mathbb{R}^n$ vektortérben értelmezett lineáris transzformáció mátrixa a standard bázisban A . Határozzuk meg a lineáris transzformációk karakterisztikus polinomját, sajátértékeit, valamint adjunk meg bázist a sajátalterekben.

a) $A = \begin{pmatrix} 2 & -1 \\ -2 & 1 \end{pmatrix};$
b) $A = \begin{pmatrix} 1 & -2 \\ 1 & 1 \end{pmatrix};$
c) $A = \begin{pmatrix} 3 & 1 & -5 \\ 0 & 4 & -5 \\ 0 & 1 & -2 \end{pmatrix}.$

10.2. Feladat. Határozzuk meg az alábbi lineáris transzformációk sajátértékeit, és adjuk meg a sajátalterek egy bázisát.

a) $\varphi: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2, (x, y) \mapsto (x - y, x + 3y);$
b) $\varphi: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3, (x, y, z) \mapsto (-x + 8y - 2z, 3y - z, 4y - 2z);$
c) $\varphi: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3, (x, y, z) \mapsto (-3x + 5y + z, x + y - 9z, -4z).$

10.3. Feladat. Határozzuk meg a sík $\mathbb{R}^2$ vektorterében értelmezett következő lineáris transzformációk sajátértékeit, valamint a sajátalterek egy bázisát.

- a) identikus transzformáció;
- b) zérus transzformáció;
- c) tükrözés az x tengelyre;
- d) merőleges vetítés az y tengelyre;
- e) $\pi/2$ szögű forgatás az origó körül.

Szorgalmi feladatok

10.4. Feladat. .

- a) Adjunk meg $\mathbb{R}^2$ -ben egy olyan lineáris transzformációt, amelynek a 2 sajátértéke.
- b) Adjunk meg $\mathbb{R}^3$ -ben egy olyan lineáris transzformációt, amelynek a -3 sajátértéke.

10.5. Feladat. Adjunk meg az $\mathbb{R}^2$ vektortérben egy olyan lineáris transzformációt, amelynek a 4 sajátértéke, és a sajátaltere 2 dimenziós. Hány ilyen lineáris transzformáció létezik?

10.6. Feladat. Adjuk meg az a valós paraméter azon értékeit, melyekre a 2 nem lesz az A mátrix sajátértéke.

a) $A = \begin{pmatrix} 1 & a \\ -2 & 1 \end{pmatrix};$
b) $A = \begin{pmatrix} 1 & a & -1 \\ -2 & 1 & 0 \\ a & 1 & 1 \end{pmatrix}.$

10.7. Feladat. Az a valós paraméter mely értékei esetén lesz az alábbi A mátrix sajátvektora az $(1, -1, a)$ vektor?

$$A = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 0 \\ -3 & 1 & 1 \\ -4 & 2 & a \end{pmatrix}.$$

10.8. Feladat. Mi a kapcsolat a következő három sor között 2×2 -es valós mátrixok esetén:

- (1) determináns és nyom;
- (2) sajátértékek;
- (3) karakterisztikus polinom és a Viète-képletek.